

SANTIAGO

Santiagopa K'art'a P'ãda Judiorã Ijãapataarãmaa

Introducción

Santiago, Jerusalendepema ijãapataarã poro waibiapa na k'art'a p'ãji. Cristo chok'ai p'irabaip'eda, unupiji nãgí Santiagomaa (1 Co 15.7). Santiagopa na k'art'a p'ã pëiji judiorã Cristode ijãadap'edaarã, eujã awara-awaraade p'ananadap'edaarãmaa. Ma ijãapataarã ùraaji ichita ijãapataadamerã Cristopa k'inia bik'a.

Salude jarap'eda, naapiara Santiagopa jara bi ijãapataarãpa jiridamerã k'isia k'awaa p'anadait'ee mäik'aapa ijãa-ijãa p'ananaadamerã (cap. 1.1-18). Jara bi oopataadamerã Ak'õre Ùraade jara bik'a; jip'a ma ùraa ùridai k'ãyaara (cap. 1.19-27) mäik'aapa eperãarã ùk'uru piara ak'inaadamerã awaraarã k'ãyaara, Tachi Ak'õrepa ijãapataarã jõmaweda auk'a pia ak'ipari perã Cristo k'aurepa (cap. 2.1-13). Jara bi k'ãata jara k'inia bi Tachi Ak'õrede ijãapari (cap. 2.14-26). Jara bi tachi k'iramede; sãga ma k'aurepa k'achiade baaidai (cap. 3.1-12). Jara bi wãara k'isia k'awaa p'aniirãde (cap. 3.13-18) mäik'aapa sãap'eda ijãapataarã chik'inia p'anada-e (cap. 4.1-12). Jara bi audua pedeenadamerã (cap. 4.13-17) mäik'aapa p'arat'ara beerã ùraa bi (cap. 5.1-6). T'ëepai jara bi choodamerã ãra ijãa p'anide mäik'aapa it'aa t'ipataadamerã k'ayaa beerã pari (cap. 5.7-20).

Salude pëida

1 ¹ Mi, Santiagopa oopari Tachi Ak'õrepa k'inia bik'a mäik'aapa Tachi Waibia Jesucristopa k'inia bik'a. Na k'art'a pëiru parã Israeldeepa uchiadap'edaa èreerã docedepema ijãapataarãmaa, t'imí na p'ek'au eujãde p'ani chaa. Pia p'anáti.

Ijãapataarã nepirade p'ani pijida, o-ã p'anadaipia bi

² Ìpemaarã Cristo k'aurepa, parã nepirade p'anadak'ãri maa-e pirã chupiria jõnadak'ãri, waapiara Cristode o-ã ijãa p'anáti. ³ Mãgá

choodak'ári, k'awa p'ani ne–inaa k'íra t'ádoos choodai. ⁴Māgá choo p'ani misa, ichiak'au Tachi Ak'õremaa oopíti irua k'inia bik'a. Māgá parāpa ne–inaa apida faltada–e pait'ee irua oopi k'inia bi parāmaa. Pia k'ísiapataadai māik'aapa jōma pia oopataadai, irua k'aripa bairā.

⁵Mamída parādepemapa k'awa–e bi pirā k'áata oopia bi chupiria nĩbide, it'aa t'íji Tachi Ak'õrepa k'awapimerā. Tachia chupiria iidiruta pirā, iru k'írau–epi. Ma k'áyaara k'aripait'eepi, ne–inaa jōmaade tachi k'aripa k'inia bapari perā. ⁶Mapa Tachi Ak'õremaa it'aa t'ík'ári, ijáaji wāara irua ooit'ee pia iidí bik'a. K'ísianáaji: “¿Mia oo k'inia baik'á irua k'inia bik'a wa māga–e?” Māgee eperā k'ísia nāga bi: ara p'usa abamāi bak'áak'ata bi. ⁷Māgee eperāpa ijāa–e Tachi Ak'õrepa ichi k'aripai. ⁸Idi ne–inaa aba ijāapari māik'aapa nu ne–inaa awaraa ijāapari. K'íra jíp'a ijāak'aa.

Chupiria beerā p'arat'ara beerā ome

⁹Piara k'awaadamerā sāga oodaipia bi chupiria jōnide, parāmaa nāga nepiriit'ee. Ijāapari aba chupiria bi pirā p'arat'a wēe, o–ia baipia bi Tachi Ak'õrepa iru auk'a pia ak'ipari perā apemaarā ijāapataarāk'a. Ma awara o–ia baipia bi it'ari banait'ee perā. ¹⁰Jōdee ijāapari p'arat'ara bi o–ia baik'araa bi p'arat'ara bairā. Eperā p'arat'ara bi taarā chook'aa, nep'ono ewaraade bik'a. ¹¹Māgee nep'ono pi–ia bi t'ok'ári tap'eda. Mamída ai iri ak'õrejĩru jēra nĩbeek'ári, piidaipari wásiapa. Taarā–e nide ma nep'ono pi–ia jōdaipari. Māga pik'a bi eperā p'arat'ara bee. Mimia oomaa p'anide pida, jōma áchia iru p'ani jōdaríi.

Tachi Ak'õrepa k'ísia k'achia k'ísiapik'aa

¹²Tachi Ak'õrepa o–iapipari eperā chupiria nĩbide maa–e pirā nepirade nĩbide, chook'ári Cristode ijāa bairā. Māgá chook'ári, Tachi Ak'õrepa ma eperāmaa it'aripema poro jĩra teeit'ee; pia jarait'eera, ichita ichi ome bapiit'ee. Ichia māga oopari jōma ichi k'inia iru p'aniirā ome, chonaarāweda māga jarada perā. ¹³Mamída māgá nepirade jōnide abaapa k'ísiaru pirā k'achia ooit'ee, jaraik'araa bi: “Tachi Ak'õrépata māga oopi bi”. Māga jaraik'araa bi Tachi Ak'õrepa k'ísiak'aa perā ne–inaa k'achia ooit'ee. Ma awara eperāmaa māga k'ísiapik'aa. ¹⁴Jíp'a tachi t'árideepata k'ísia k'achia uchiapari. Maap'eda ne–animal trampade t'ĩuparik'a carnada k'oit'ee, māga pik'a eperā ichia k'ísia k'achia oo k'iniadaik'ári, ¹⁵ma ne–inaa k'achia oopari. Chi māga ooyaa bi atuait'ee.

¹⁶Maperā ipemaarā k'iniarā, pāchi itu k'ũrapináati. K'írak'aupai k'ísiadai Tachi Ak'õrepa k'ísiapii ne–inaa k'achia ooit'ee. ¹⁷Māga–epi. Tachia ne–inaa pia jōmaweda iru p'ani Tachi Ak'õre k'aurepata iru p'ani. Irua ooji ak'õrejĩru, atane māik'aapa lucero. Māgí edaare idaapata, edaare idaadak'aa. Tachi Ak'õre māga bada paara, edaare k'ísiapik'aji

k'achia ooit'ee; edaare k'ísiapik'aji pia ooit'ee. Mamída māga–e. Ichita pia oopari. ¹⁸Māgá pia oopari perā, apemaarāpa irude waide ijāadai naaweda, tachi judiorāmaa k'awapiji ichia wāarata jara pēida, ma ūraa wāarade ijāadap'eda, atuanaadamerā. Māga ooji k'inia bairā ichi k'īrapite pia nipadamerā.

Tachi Ak'ōre Ūraa ūripataarāpa oopata

¹⁹Īpemaarā k'iniarā, Tachi Ak'ōrepa māga ooda perā tachi–it'ee, k'iiri ēesaa p'anáti iru ūraa ūridamerā. Mamída pia k'ísíati pededai naaweda. Ma awara isapai k'īraunáati. ²⁰Mia māga jara bi chi isapai k'īrauyaa bipa ook'aa perā Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. ²¹Maperā k'achia k'īra t'ádo k'ísia amáati. P'ananáati naaweda p'anapatap'edaak'a, waide ijāada–e p'anadak'āri. Ma k'āyaara audua–ee óoti Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Ichiaba k'ísiapatáati irua wāarata jara pēidade, ma k'aurepata ijāapata perā māik'aapa it'aa wādait'ee perā.

²²Māga ooda–e pirā, pāchi k'inia ijāa p'aník'ata bi. Mia māga jara bi ūk'uruurāpa k'ísíadai perā Tachi Ak'ōre Ūraa ūri bipapai oo p'aní irua k'inia bik'a. Mamída pāchi itu k'ūrapi p'aní. Tachi Ak'ōre Ūraa ūridak'āri, oodaipia bi irua jara bik'a. ²³Chi māga oo–e bipa ara eperāpa espejode ichi k'īra ak'īparík'ata bi. ²⁴Jāgí eperā espejode ak'í bak'āri, ichi k'īra pia unupari. Mamída ma espejodepa āyaa wāk'āri, espejode unuda k'īra atuadaipari. ²⁵Māga pik'a bi eperā ome Ak'ōre Ūraa ūrik'āri. Ūrii Tachi Ak'ōrepa ichimaa oopi k'inia bi. Mamída, ai t'ēepai ichia ūrida k'īra atuadaru pirā, oo–e pai Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a. Jōdee chi ooparipa Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a nāga bi. Tachi Ak'ōrepa Ūraa Pia jara pēida Cristode ūrik'āri, aide k'ísia wāpari māik'aapa Cristode ijāapari. K'īra atua–ee māgí jara pēida, Cristopata k'aripapari perā ichia oomerā ma ūraade jara bik'a. Māga ook'āri, t'āri o–īa bapariit'ee.

²⁶Eperāpa k'ísiai Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a oo bi, it'aa t'īpari perā maa–e pirā primisia teepari perā. Mamída ik'achia pedeeru pirā awaraarā āpíte maa–e pirā audua pedeeru pirā, ichi itu k'ūramaa bi, wāara Tachi Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a oo–e bairā. ²⁷Wāara Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a ooparipa oamaa bapari ijāadak'aa beerāpa k'achia oopata k'īra t'ádo. Ma awara k'aripapari ak'ōre wēe beerā māik'aapa p'ētrāa beerā āchi chup'iria jōnide.

Sāga awaraarā ak'idaipia bi

2 ¹Īpemaarā, parāpa k'awa p'aní net'aa jōma Tachi Waibía Jesucristo jua ek'ari nībi. Iruata Tachi Ak'ōre k'īra wāree iru bi. Māga k'awa p'aníta māik'aapa irude ijāa p'aníta, ¿sāap'eda parāpa aba k'inia iru p'anapatama apemaarā k'āyaara? Tachi Ak'ōrepa māga oopik'aa. ²¿Sāga pak'ajima parāpa mia jararuk'a oodap'edaa paara? Parā cheepurudak'āri

it'aa t'íidait'ee, pachei aba p'arat'ara bi m̄aik'aapa aba chupiria bi. ³Chi p'aru pi-ia jī bi m̄aik'aapa sortija nēedee jī bi pipiara ak'íidai chi p'aru sore jī bi k'āyaara. Jaradai ma p'arat'ara bimaa: “Nama su-ak'í ba chéji su-ak'í beepata pipiara bide.” Jōdee ma chupiria chimaa jaradai: “Jāma bainī banáji, maa-e pirā jāma su-ak'í banáji.” ⁴Māga oodap'edaa paara, Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a ooda-e p'anak'ajida. Mapa parāpa m̄agá oo p'ani pirā, pia ooda-e p'ani. Cristo Tachi Waibiada a p'ani mīda, jara p'ani chisāgita k'iniadaipia bi apemaarā k'āyaara. Māga oodak'āri, k'achia k'ísia p'ani.

⁵Īpemaarā k'iniarā, jūrítí! Tachi Ak'ōrepa audú jirit'erajipi chupiria chedeerā, Cristode ijāadap'eda, o-ia p'anapataadamerā na p'ek'au eujāde, k'awa p'anadairā irua āchi k'aripapari. Ma awara āchi jirit'eraji it'aa wādamerā. Tachi Ak'ōrepa māga oopari āchi-it'ee m̄aik'aapa jōma iru k'inia iru p'aniirā-it'ee, chonaarāweda māga jarada perā. ⁶Tachi Ak'ōrepa m̄agá chupiria beerā jirit'eraji mīda, parāpa p'arat'ara beerā pipiara ak'ipata chupiria beerā k'āyaara. ¿K'awada-e p'anik'ā p'arat'ara beerá pata parā chupiria oo iru p'anapata m̄aik'aapa charraarā k'irapite atadaipata? ⁷Ma awara āchia Jesucristo t'í ichi k'inia ik'achia jarapata. Māga oopata Tachi Waibia Jesucristopa jōmaarāmaa pia oopari mīda. ¡Iru t'íideta parā poro choopijida! Māga bita, ¿sāga ārata pipiara ak'íidaima chupiria beerā k'āyaara?

⁸Ma k'āyaara oodaipia bi Tachi Ak'ōrepa ūraa waibiara bide jara bik'a ichi ūraa p'āpidade:

'Awaraarā k'inia iru baparíji pichi k'ap'ia k'inia iru baparik'a.'

(Lv 19.18)

⁹Māgá parāpa eperāarā ūk'uru ak'í p'ani pirā pāchi k'ap'ia ak'ipatak'a, mamīda māga ooda-e p'ani pirā jōmaarā ome, k'achiata oomaa p'ani Tachi Ak'ōre k'irapite. Māgá oodak'āri, ooda-e p'ani iru ūraa p'ādade jara bik'a. ¹⁰Eperāpa Tachi Ak'ōrepa Ūraa jaradadepema aba oo-e pirā, ichita iru ūraade jara bik'a jōmaweda oo-e bi. ¹¹Iruata jaraji:

'Miak'āi bi awaraarā ome k'āināaji.'

Ichiaba jaraji:

'Eperā peenāaji.'

(Ex 20.13-14)

Mapa awaraa jiri-e pijida, eperā peeru pirā, ichita oo-e bi jōmaweda Tachi Ak'ōrepa jara bik'a. ¹²Mamīda parāpa Cristode ijāadak'āri, ma ūraa p'āda jua ek'ariipa uchijida. Mapa parāpa pia pedeedaipia bi awaraarāde m̄aik'aapa jōmaarā auk'a ak'íidaipia bi, ewari cherude Tachi Ak'ōrepa ak'íit'ee perā ichide ijāapataarāpa oopatap'edaa m̄aik'aapa pedeeapatap'edaa. Māgá k'awaait'ee ichia jaradak'a oojida wa ooda-e paji. ¹³Māgá Tachi Ak'ōrepa na p'ek'au eujādepemaarāpa oopatap'edaa ak'ík'āri, chupiria k'awa-e pait'ee awaraarā chupiria k'awada-e p'anadap'edaarā. Jōdee chupiria k'awaait'ee awaraarā chupiria

k'awaadap'edaarā. Māirā o-īa uchiadait'ee iru k'irapite, oodap'edaa perā irua jaradak'a.

Tachi Ak'ōrede wāara ijāapataarāpa oopata irua k'inia bik'a

¹⁴Māpai ipemaarā, k'isiatī mia jararude. Eperāpa Tachi Ak'ōrede ijāa bida ai. Mamīda māgipa chīara k'aripak'aa pirā Ak'ōrepa oopi k'inia bik'a, ichi k'inia māga jara bi. Māga jara bipapai it'aa wā-e pait'ee.

¹⁵Pia jarait'eera, ijāapari abaapa unuru pirā awaraa ijāapari p'aru wēe bi jīsua-it'ee, māik'aapa chik'o wēe bi k'oit'ee, ¿sāgak'ajima nāga jarada paara? ¹⁶“P'aru mōtaapa pira bējeji jīsuiamaapa māik'aapa nek'ōji bi jāwaa beerumaa. Maap'eda pia wāji Tachi Ak'ōre ome.” Māga jara bide maarepida tee-e pirā ma ijāapari chupiria chimaa, ¿k'āare piata baima? Ichi k'inia māga jaraji. ¹⁷Māga pik'a bi chi jara bipa: “Mia Tachi Ak'ōrede ijāapari.” Mamīda māgí eperāpa ook'aa pirā Tachi Ak'ōrepa jara bik'a ichi ūraade, ma eperāpa ichi k'inia māga jara bi.

¹⁸Ewaa eperāpa jarai: “Pia Tachi Ak'ōrede ijāa bi māik'aapa mia ne-inaa oopari irua jara bik'a. Mamīda pia ne-inaa oo-e pirā irua jara bik'a, māgara wāara ijāa-e bi. Jōdee mia māgá irua jara bik'a oopari perā, pia k'awaai mia wāara ijāa bi.” ¹⁹K'awa bi pia ijāa bi Tachi Ak'ōre apai. Wāarapi, mamīda māga ijāa bipa tachi it'aa wā-e pait'ee. Netuaraarāpa ichiaba māga k'awa p'ani. Mamīda p'era p'anapata k'awa p'anadairā Tachi Ak'ōrepa āchi k'achia ooit'ee. ²⁰Pariatua k'isianāaji. Ma k'āyaara ōoji Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. K'awāaji wāara Tachi Ak'ōrede ijāa bipa oopari irua oopi bik'a. ²¹Chonaarāweda auk'a māga paji. Tachi chonaarāwedapema Abrahampa ichi warra ateeji ee nok'ode biit'ee altar īri māik'aapa peeit'ee Tachi Ak'ōre-it'ee, Tachi Ak'ōrepa irumaa māga jarada perā. Māgá Abrahampa chi warra wāak'a-e pada perā, wāara p'ek'au k'achia wēe beejī Tachi Ak'ōre k'irapite. ²²Ai naaweda Abrahampa Tachi Ak'ōrede ijāaji. Mamīda ichia ook'āri Ak'ōrepa jaradak'a, ak'ipiji wāara ijāa bi. ²³Ma awara māga ook'āri, wāara uchijai Tachi Ak'ōre Ūraa p'ādade jara bik'a:

‘Abrahampa Tachi Ak'ōrepa jarada ijāaji. Maperā Tachi Ak'ōrepa iru pia ak'ipachi.’ (Gn 15.6)

Abrahampa ichia wāara ijāada māgá ak'ipida perā, Tachi Ak'ōre k'ōp'āyoda apachida.^a

²⁴Māpai ipemaarā, Tachi Ak'ōrepa māga ooda perā Abraham ome, parāpa k'awa p'ani Tachi Ak'ōrepa p'ek'au k'achia wēe ak'ipari eperā irude wāara ijāa bi māik'aapa irua jara bik'a oo bi. Mamīda māgá ak'ī-epi eperā irude ijāa bida apari, māgipa oo-e bi pirā irua jara bik'a.

²⁵Tachi Ak'ōrepa Abraham ome oodak'a ichiaba ooji Rahab ome. Māgí prostituta baji. Mamīda Israel pidaarā chedak'āri iru baparimāi

^a 2.23 2 Cr 20.7; Is 41.8.

ma p'uuru ak'ide, irua ma Israel pidaarã k'aripaji ichi auk'aarãpa jita atanaadamerã. Mãga ooji Tachi Ak'õrede ijãa bada perã. Mãgã ooda perã mãik'aapa wãara ijãada perã, Tachi Ak'õrepa mãgí wëra p'ek'au k'achia wëe ak'iji. ²⁶Mãpai ma jõma jara aupadade k'isiadak'ãri, parãpa k'awaadai Tachi Ak'õrede ijãa bida aparipa ook'aa pirã irua jara bik'a ichi ùraade, wãara ijãa–e bi. Iru tachi piuda k'ap'fak'ata bi.

Pariatua pedeedaik'araa bi

3 ¹Ïpemaarã, parãdepema Ak'õre Ùraa jarateepari pa k'inia bi pirã, k'awaaipia bi apemaarã ijãapataarãpa oopatap'edaa ak'ii k'ãyaara, Tachi Ak'õrepa taipa oopatap'edaa audupiara ak'it'ee jarait'ee pia wa k'achia. Mãgã irua k'awaait'ee taipa jarateedap'edaak'a p'anapachida wa mãgã p'anadak'aa paji. ²Mãga jara bi tai chi jarateepataarãpa chãara k'iraupidai perã taipa jarapata k'aurepa. Wãara tachi ijãapataarã jõmaarãpa edaare mãga oopata mãik'aapa awaraa ne–inaa k'achia pariatua oopata. Eperã pada paara chãara k'iraupik'aa ichi pedee, mãgipa awaraa ne–inaa k'achia apida ook'aa pak'aji.

³K'isiadãma nãgide. Ne–inaa ma–ãri hierrodee ooda caballo it'aide bipata. Mãgipa wãpipata chi wãpi k'iniamaa. ⁴Ichiaba barco choma tok'esaa wãk'ãri, nãupa golpe p'ua nãbi mïda ãyaa wãpiit'ee, ma barco p'eraparipa ichia atee k'iniamaa atepari chi timonpa. Mãga oopari ma barco k'ãyaara timón ma–ãriara bi mïda. ⁵Mãga pik'a bi tachi k'irame ome. Tachi k'ap'iade ma–ãri bi mïda, mãgipa ne–inaa k'ira t'ãdoo audua jarapata eperãarãpa. Ma awara k'awa p'ani t'ipitau ma–ãriipa eujã ãree paat'aai. ⁶Ma t'ipitãuk'ata bi tachi k'irame. Tachi k'ap'iade ma–ãri bi mïda, nepira waibiade baaipipari mãik'aapa ne–inaa k'achia oopipari, madeepa na p'ek'au eujãdepema pedee k'achia k'ira t'ãdoo uchiapari perã. Ma awara madeepa netuarapa pedee uchiapari. Mapa k'awa p'ani tachi k'iramepa mãgã nepirade baaipipariit'ee tachi t'oru wedapema piurumaa.

⁷K'awa p'ani eperãarãpa taunomaapata nãgee ne–animalaarã mēepema k'ira t'ãdoo: wãabaipata; eujãde nĩuteepata; eujãde bipa urt'iu nĩuteepata; p'usa jãdepema; jãgee. ⁸Mãga oopata mïda ne–animalaarã ome, apidaapa ãchi k'iradoopa k'irame p'oyaa t'idik'adak'aa. Mãga p'oyaada–e tachi k'iramedeepe pedee k'achia k'ira t'ãdoo pariatua uchiapari perã. Madeepa uchiada pedee k'achia neera k'achfak'ata bi, chãara miapipari perã.

⁹Tachi k'iramepa pedee pia jarapari Tachi Ak'õremaa it'aa t'idak'ãri. Mamïda mãgipa ichiaba ik'achia pedee jarapari chãaramaa. Mãgã pedee k'achia jaradak'ãri awaraarãmaa, ik'achia jara p'aník'ata bi Tachi Ak'õremaa, irua eperãarã jõma ooda perã. ¹⁰Ïpemaarã, Tachi Ak'õrede ijãapataarã it'aideepa pedee pia pedee k'achia ome mãgã uchiak'araa bi.

11 Pania poatri uchía bimāi eujā ek'ariipa asia naap'ee ome uchiak'aapi. Ichiaba panía k'iyaa uchiaparimāiipa naap'ee uchía-epi. 12 Ma awara higuera biirideepa orodak'aa olivo, māik'aapa uva k'arradeepa p'edak'aa higojō. Mapa ipemaarā, Tachi Ak'ōrede ijāapataarāpa pedee k'achia k'īra t'ādoo jaradaik'araa bi; jīp'a pia aupaita jarapataadaipia bi.

Wāara k'isia k'awaa beerā

13 Parādepema k'isia k'awaa bi pirā, k'awaa wāipia bi ooit'ee Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a māik'aapa māga ak'ipiipia bi apemaarāmaa. Chīara ome t'āri pia baipia bi māik'aapa k'aripaipia bi, audua-ee. Māgata p'anapata wāara k'isia k'awaa beerā. 14 Mamīda māga p'anapataadai k'āyaara, parāpa Tachi Ak'ōre Ūraa jaratee k'inia p'ani pirā apemaarā k'āyaara waibiara pa k'iniapa, wāara Tachi Ak'ōre-it'ee k'isia atua p'ani, irua māga oopik'aa perā. 15 Chi māgá k'isia p'aniirā ijāadak'arāk'api k'isiapata, āchia oo k'iniata oo k'inia p'anadairā. ¿Netuarapata māgá k'isiapipari! 16 Eperā aba waibiara pa k'inia bak'āri apemaarā k'āyaara, jōmaarāpa ichi pedee aupai ūridamerā, nāgee ne-inaa k'achia k'īra t'ādoo ooi: nepira jiriyaa bai, pedee audua bai, maa-e pirā apemaarā k'aripak'aa bai. 17 Mamīda chi wāara k'isia k'awaa bi Tachi Ak'ōrepa k'inia bik'a māgá nipak'aapi. Ne-inaa awaraa k'āyaara jōma oopari oo k'inia bairā Tachi Ak'ōrepa oopi bik'a. Nepira jirik'aa chīara ome; jīp'a k'āiwee bapari. Chīara k'īrau chok'ak'aa māik'aapa pia ūripari ne-inaa iidide chedak'āri. K'īrau-ee oopari ichi poropa oopi bik'a. Awaraarā chupiria k'awaapari māik'aapa k'aripapari. Eperā aba pipiara ak'ik'aa apemaarā k'āyaara. Oopari ichia jara bik'a; seewata ne-inaa ook'aa. Māgeepa ne-inaa k'īra t'ādoo oopari chīara k'aripait'ee. 18 Chi māga oopariipa k'inia bapari jōmaarā k'āiwee p'anapataadamerā ichik'a, Tachi Ak'ōre k'īrapite māik'aapa apemaarā k'īrapite. Mapa pia nipapari. Māgá ichi ik'aawa p'aniirā iruk'a p'ana k'iniadaipi.

4 1 Ma k'isia k'awaa bi māga bapari mīda, parādepema chok'ara k'āiwee p'anadak'aa. ¿Wāara-ek'ā? Aupedee para bapari māik'aapa k'īrau para bapari, pāchi t'āride k'isia k'achia iru p'anadairā. ¿K'āare k'aurepata māga para bapari? ¿Pāchia oo k'inia p'ani k'aurepa-ek'ā?

Tachi Ak'ōrepa jara bik'a oodak'arā

2 Nāga oo p'ani. Parā waibiara pa k'inia p'anapata apemaarā k'āyaara maa-e pirā chīara net'aa k'īapata. T'ēepai ma net'aa p'oyaa atada-e pak'āri, ma net'aa chipari k'īra unuamaa iru p'aneepata, peet'aa k'iniadarutamaa. Māga oo p'ani mīda, atadak'aa parāpa k'inia p'ani, Tachi Ak'ōremaa iididak'aa perā. 3 Jōdee Tachi Ak'ōremaa iididak'āri, pāchi-it'ee aupaita iidipata. Mapa Tachi Ak'ōrepa teek'aa pāchia iidi p'ani, māgá k'achia iidi p'anadairā. 4 Pāchia oo k'iniata oo k'inia

p'anadairā, Tachi Ak'õrepa jara bik'a oo k'iniada–e. Ara wērapa chi k'ima amaaparik'a awaraa ome banait'ee, māga pik'a parāpa oodaamaa p'ani ne–inaa Tachi Ak'õrepa oopi bi, oonadait'ee irude ijāadak'aa beerāpa oopatak'a. ¿K'awada–e p'anik'ā māga oodak'āri, t'iu p'ani Tachi Ak'õre k'ira unuamaa iru p'anapataarā eere? ⁵ ¿K'āata k'isia p'anima? ¿Tachi Ak'õrepa ichi ūraa p'ādade nāga pariatua jara bik'ā?

'Mia jaure bida eperā k'ap'iade k'inia bi michi–it'ee.'^b (Dt 4.24)

¿Tachi Ak'õrepa pariatua māga jara–e paji! ⁶Māga jaraji tachi pia ak'i k'inia bairā māik'aapa k'aripa k'inia bairā. Mamīda wāara k'inia p'ani pirā irua māga oomerā, pāchia k'inia p'ani oo amaadaipia bi māik'aapa irua jara bik'a oodaipia bi. Māga k'awa p'ani iru ūraa p'ādade jara bairā:

'Tachi Ak'õrepa k'aripa–e audua p'anapataarā, mamīda t'āri pia k'aripapari audua–ee beerā.'^(Pr 3.34)

⁷Mapa ipemaarā, oopiti Tachi Ak'õremaa irua oo k'inia bik'a pāchi t'āride māik'aapa pāchi k'isiade. Ma awara netuarapa k'isia k'achia k'isiapik'āri, oonāati ichia k'inia bik'a. Ma k'āyaara chóoti māik'aapa Tachi Ak'õremaa it'aa t'iti. Māgá oodak'āri, ma netuara āyaa wāit'ee. ⁸Parādepema ne–inaa k'achia oo p'anīrāpa jarāti Tachi Ak'õremaa jōma k'achia oodap'edaa, irua māgí wēpapak'oomerā. Maap'eda k'achia k'ira t'ādo o amāati. Māga ooruta pirā, irumaa it'aa t'idak'āri, irua waya ūriipi. Ichiaba pariatua k'isia p'anīrāpa māga oodaipia bi. Māgeerā eda k'isiapata “mia ooit'ee Tachi Ak'õrepa oopi bik'a” māik'aapa eda k'isiapata “mia ooit'ee michia oo k'iniata”. Tachi Ak'õrepa māgá pariatua k'isiapik'aa. ⁹Parā wāara pia nipa k'inia p'ani pirā Tachi Ak'õre k'irapite, k'isiati pāchia oopatap'edaade. Maap'eda k'isia p'ua p'anāti. Ēidai k'āyaara, t'āri p'ua p'anāti māik'aapa jēeti, pāchia k'achia oopatap'edaa k'aurepa. ¹⁰Māga ooruta pirā, Tachi Ak'õremaa ak'ipidai wāara oo k'inia p'ani irua jara bik'a. Ma awara māgá oodak'āri, irua parā pia ak'ii.

Ak'idaik'araa bi chíarapa oo p'ani ma t'ēepai āra āpíte ik'achia jarait'ee

¹¹Mamīda ipemaarā, k'irak'aupai chíara āpíte pedee k'achia pedeedai, k'isia p'anadairā āchia ooda–e p'ani Tachi Ak'õre Ūraa p'āpidade jara bik'a. Māgá eperāpa pedee k'achia pedee'āri, ichiaba oo–e bi Tachi Ak'õrepa jara bik'a, ichi ūraade jara bairā chíara āpíte pedee k'achia pedeeik'araa bi. Ma awara ijāapataarāpa māga oodak'āri, ak'ipipata k'isia p'ani āchia Tachi Ak'õre k'āyaara pipiara k'awa p'ani chíarapa oo p'ani ak'idait'ee. ¹²Māgá k'isiadaik'araa bi. Tachi Ak'õrepapaita eperāarāpa oopata ak'ipari, ichiata jarada perā sāga p'anapataadaipia bi. Ichia aupaita eperāarā o k'achiadeepa k'aripa atapari ichi ome p'ananadamerā. Ma awara ichia aupai jarapari chisāgīrā ichimāiipa āyaa pēiit'ee. Mapa apidaapa ak'idaik'araa bi chíarapa oopata, jarait'ee pia wa k'achia.

^b 4.5 Ex 20.5; Zac 8.2.

Ūraa audua pedeenadamerā

¹³Ūrítí parādepema jarapataarā: “Idi maa–e pirā nu wādait'ee jǎǵí p'uurudee net'aa netode māik'aapa año aba mama p'anedait'ee mimiamaa p'arat'a jitadait'ee.” ¹⁴Māga jaradaik'araa bi parāpa k'awada–e p'anadairā nu chok'ai p'anadai wa p'anada–e pai. Parā nāupa jīarara taarā–ee āyaa p'ua ateparík'api p'ani. ¹⁵Idi wa nu ne–inaa oodait'eeda adai k'āyaa, jaradaipia bi: “Tachi Ak'ōrepa k'inia bi pirā māik'aapa chok'ai p'ani pirā, ne–inaa oodait'ee.” ¹⁶Mamīda parāpa māgadak'aa. Audua pedeepata, pāchi k'īradoopa ne–inaa jōmaweda oo k'inia p'anadairā. Mamīda māgá audua pededaik'araa bi, tachi jōmaweda Tachi Ak'ōre jua ek'ari p'anadairā. ¹⁷Māpai eperāpa k'awa bi pirā ne–inaa pia oopia bi, mamīda māga oo–ee, k'achia oomaa bi Tachi Ak'ōre k'īrapite.

Ūraa p'arat'ara beerā–it'ee

5 ¹Írá ūrítí p'arat'ara beerā. Jéeti māik'aapa bíati, parā miadait'ee perā Tachi Ak'ōrepa ak'ik'āri na p'ek'au eujādepemaarāpa oopatap'edaa. ²Ma ewate pāchia ne–inaa iru p'ani jōmaweda servi–ee baibeit'ee. Jōma pāchia k'odait'ee ia bidap'edaa mik'ia bait'ee. Ma awara parāpa p'aru pi–ia p'e iru p'ani jīdait'ee wiwírria jēra bait'ee, polillapa k'ok'ooda perā. ³Parā nēe māik'aapa p'arat'a p'e iru p'ani mogosia jēra bait'ee hierrok'a. Tachi Ak'ōrepa ma net'aa jōmaweda jōpiit'ee, ichi k'īrapite servi–e bairā. Parāpa ma nēe p'arat'a ome māgá mogosiadaida unudak'āri, k'awaadait'ee pāchi k'ap'ia paara jōdait'ee, t'ipitaupa ne–inaa paa jōparik'a. Írá parāpa māgee net'aa at'āri p'emaa p'ani. Mamīda taarā–e Tachi Ak'ōrepa ooit'ee mia jara bik'a. ⁴Ūrítí! Parāpa mimiapataarā jiripata pāchi ne–uudap'edaa chauda p'edamerā. Mamīda ma mimiapataarāmaa p'aadak'aa. Mapa chupīria iidipata abaapa āchi k'aripamerā. Jōmaarā Ak'ōre Waibiapa āra chupīria iidida ūri bi. ⁵Na p'ek'au eujāde p'ani misa, jōmaweda pāchia oo k'iniata oopata māik'aapa net'aa k'iniata p'e wāpata. P'ak'a poreepidák'api p'ani. Mamīda taarā–e ewari cherude p'ak'a atepatak'a chi peepatamaa, Tachi Ak'ōrepa parā k'achia ooit'ee, ooda–e p'anadairā irua k'inia bik'a. ⁶Ma awara parāpa eperā t'āri pia p'aniirā charraarāmaa atepata, ne–inaa k'achia maarepida ooda–e p'ani mīda. Maap'eda charraarāmaa p'aapata ma chupīria chitoonīrā peepidamerā. ¿K'aipa p'oyaaima parā ome?

Choodaipia bi chupīria jōnide

⁷Ípemaarā, Tachi Ak'ōrepa māgá ooit'ee perā māgeerā ome, choopataāti chupīria jōnadak'āri āra k'aurepa. Māga oodaipia bi Tachi Waibia Jesucristo cheit'ee perā. Iru māgá cheru misa, p'anapataadaipia

bi ne-uupataarāk'a. Māirāpa ne-inaa uudap'eda, k'āiwee nipata ijāa p'anadairā k'oi chek'āri, āchi ne-uudap'edaa t'onoi't'ee māik'aapa wariit'ee. Ai t'ēepai waya nipata k'oi waya chek'āri, ma ne-uudap'edaa chaumerā. ⁸Māga pik'a parā k'āiwee nidaipia bi māik'aapa ijāapataadaipia bi Tachi Waibiade, iru taarā-ee cheit'ee perā, jōmaarāpa oopatap'edaa ak'ide.

⁹Mamīda ipemaarā, mǎgá k'āiwee ni p'ani misa ma chupiria jōnide, k'irak'aupai jaradai: “Jǎgí ijāapari k'aurepa mi nǎgá chupiria nībi.” Tachi Ak'ōrepa mǎgá k'achia k'isiapataarā pia ak'i-e pait'ee, iru chek'āri jōmaarāpa oopatap'edaa ak'ide. Taarā-ee iru waya cheit'ee na p'ek'au eujādee. ^c ¹⁰Piara k'awaadamerā sāga choodaipia bi nepirade jōnide, mia k'irāpapi k'inia bi Tachi Ak'ōre pedee jarapataarā chonaarāweda p'anapatap'edaa. Tachi Ak'ōrepa āra pēiji jarade irua oopi k'inia bada eperāarāmaa. Mamīda ma eperāarāpa āra miapijida, ārapa jaradap'edaa ūri k'iniada-e p'anadap'edaa perā. Mǎgá iru p'anajida mīda, choopachida. ¹¹Tachi ijāapataarāpa pia pedeepata āra āpīte, waapiara ijāapatap'edaa perā Tachi Ak'ōrede āra chupiria jōnadak'āri. Parāpa k'awa p'ani sāga chooji chonaarāwedapema Job, chupiria nībīde. Mǎgá baji mīda, Tachi Ak'ōrede ijāapachi. Maap'eda ma chupiria nībīdeepa uchiak'āri, Tachi Ak'ōrepa Job k'aripaji pipiara bapariimerā naawedapema k'āyaara. Tachi Ak'ōrepa mǎga ooji chupiria jōniirā chupiria k'awaapari perā.

¹²Irā ipemaarā, ne-inaa awaraa k'awapi k'inia bi parāmaa. Juraadaik'araa bi ne-inaa apida k'irapite: pajā k'irapite, na eujā k'irapite, wa ne-inaa awaraa k'irapite. Tachi Ak'ōrepa jōmaarāpa oopatap'edaa ak'ik'āri, pia ak'i-e pait'ee mǎgá pariatua jarapataarā, chíarapa ijāadamerā āchia jara p'ani. Mǎgá juraadai k'āyaara parāpa jaradaipia bi: “ooit'eeipi” jaradak'āri ne-inaa oodait'ee māik'aapa “oo-epi” jaradak'āri ne-inaa ooda-e pait'ee.

¹³Māpai ipemaarā, parādepema aba chupiria nībak'āri, it'aa t'iipia bi. Jōdee o-īa bak'āri, Tachi Ak'ōremaa k'ariipia bi. ¹⁴Ma awara parādepema aba k'ayaa bak'āri, jara pēidaipia bi tachi ijāapataarā ak'ipataarāmaa, āra chedamerā māik'aapa it'aa t'īdamerā iru pari. Iru ik'aawa pachedak'āri, ārapa it'aa t'īdaipia bi Jesucristopa iru jipamerā. Māimisa āradepemapa iru k'ap'ia p'uruipia bi aceitepa. ¹⁵Mamīda it'aa t'īdak'āri, wāara ijāadaipia bi Tachi Ak'ōrepa jipai. Mǎga ooruta pīrā, Ak'ōrepa ooit'ee ārapa iidi p'anik'a. Ma k'ayaa wēpait'ee māik'aapa k'ayaa baji pīrā p'ek'au k'achia ooda k'aurepa, ma p'ek'au k'achia wēpait'ee. ¹⁶Tachi Ak'ōrepa mǎga oopari perā, k'ayaa beerāpa jaradaipia bi āchia k'achia oodap'edaa awaraa ijāapataarāmaa, māirāpa it'aa t'īdamerā āchi pari.

^c 5.9 Griego pedeede jara bi: *ya puerta t'aimāi bi*.

Māgá Tachi Ak'õrepa ãra jïpaipi. Mia māga jara bi irua oopari perã ichi k'ïrapite pia nipapataarãpa iidi p'anik'a, wãara ijãadak'ãri. Māga oopari ãrapa ne–inaa chaaree iidi p'ani pijida. ¹⁷Māga ooji chonaarãweda ichi pedee jarapari Elías ome. Elías eperã paji tachik'a. Mamïda it'aa iidik'ãri Tachi Ak'õremaa irua k'oi chepinaamerã, Tachi Ak'õrepa māga ooji, Eliapa wãara ijã bada perã. Año õpee esa–auk'a k'oi che–e paji. ¹⁸Ma t'ëepai waya it'aa iidik'ãri, Tachi Ak'õrepa k'oi chepiji mãik'aapa ma eujãde ne–uudap'edaa t'onop'eda mãik'aapa warip'eda, chauji.

¹⁹Māpai ïpemaarã, mia et'ewa jaradak'a chik'aripa p'anapatãati. Māgá parãdepema aba k'achiade baairu pirã oo k'inia–e bairã Tachi Ak'õrepa oopi k'inia bik'a, awaraarãpa iru k'aripadai, waya wãara ijãamerã mãik'aapa k'achia oo amaamerã. ²⁰K'awadaipia bi chi māgá k'ariparupa māgí eperã o k'achiadeepa uchiapiit'ee. Māgá Tachi Ak'õrepa irua k'achia ooda jõmaweda wëpapii.

Māgapai paji.